

^ l r dchj % lekft d pruk

ik- Mk- Nk;k dMdj

'kdjjko tkoG ikVhy egkfo|ky;]

Ykkgjk rk-ykgjk ft- mLeukckn

महाराष्ट्र भारत

,d u Hkyk nkb u Hkyk] Hkyk lc l lkjA

,d u Hkyk nk l dchjk] tld jke v/kkA

iLrkouk %&

fo'o e ekuo ixr r=Kku d lkFk lkFk Hkkfrd l[k- lfo/kk l liUu thou;kiu dj jgk
gA vrfjdrk e vxj >ldr g rk lekt ruko] ?kvu l=kk l }} l xLr gA ekuo fodkl d
QyLo#i lH;rk vkj lLdrh e mYy[kuh; ixrh gb gA yfdu ekuo ckg; ifjLFkfr;k l =Lr gA
og vnj l dN vkj g ckgj l dN mld oru e vkipkfjdrk g og pkgdj Hkh viU vk i dk
;FkkFk #i e iLrr ugh dj ikrkA vk iu dk'k e [kk;k ekuo nljk d ckj e tkuuk n[kyvnkth
ekurk g 0;fDrLor=rkd uke ij og viU e eLr jgrk gA vyxko] oeujL; ng'kr] ijk;kiu
uhj l rk u Mjk tek j[kk gA

vxj 0;Drh lkekt e jgdj ,d nlj d l[k&n%[k Hkkoukvk dk le>dj feytydj jg
rk vud ngdrh leL;kvk l vk l kuh l fiNk NMk ldrk gA ;gh fopkj ydj lekt e vud
ifrHkkou l kfgR; dk fuek.k djr gA eu"; dh l?k'k'khyrk] ft thfo"kk mld fy, jkg cukrk pyrh
g] mRkiUu gkrk g l tu'khy dkrhdkjh 0;DrhRo tk dkfrdkjh l kfgR; dk fuek.k djrk gA

HkkfDrdky e vud foHkfr;k u vk iu ok.kh l l kfgR; l tu e vnHkr;kx fn;k gA HkDr
dfo;k e vud 'kk[kk rFkk iokg dk;Uohr Fk dchj tle l ifjR;Dr ekrk&firk d l;kj l oNhr

ik- Mk- Nk;k dMdj

1Page

Fk lkekftd cjk;k d dkj.k viu ifjo'k l iFkd jgA mud eu e ghuRo dh Hkkouk dk inHkko gvkA

Lkekftd pruk %&

dchj d ;x e lkekftd thou e lokf/kd mFky&iFky eph Fkha fgn turk ;ouk d vkdeu l fifMr Fkha lekt e o.kO;oLFkk viu pj.k ij Fkha lkeku; turk Hk; vkrd rFkk ;ouk d vkr;kpkj l xLr Fkha mPpoxh; ckEg.kk dh /kkfed ,o lekftd J"Vrk nHk dh Hkkouk u lekt dh fuEeoxh; turk e mld fo#/n fonkg dh Hkkouk mriUu dj j[kh Fkha /ke d uke ij ckg;kkpkj vkj vkMEcj fgn&eLyeku nku e c< jgk Fkka Hkkjr e fgn bLyke]ck/n] blkb];gnh rFkk ijlH lHkh /ke ipyhr Fk yfdu bLyke /ke dh lkekftd leurk dh Hkkouk u turk d fuEu ox dk viuh vkj vkdf'kr fd;kA vud fgn viuk /ke R;kxdj elueku cuu yxA fgn tk elueku cu Fk mudh fLFkrh vkj Hkh n;uh; Fkha Elueku mUg lueku ugh nr Fk fgn mUg rPN le>rA bl idkj lkeku; turk cgn n%[kh] ij'kku Fkha

;x pruk %&

dchj d ;x e fgn vkj eflye nk lldfr;k ,o fopkj/kkjvk dk ijLij l?k" dkQh c< x;k Fkka fgn lldrh viuh j{kk d fy, i;Ru'khy Fkha bLkyh, /ke fgnvk dk viuh vkj vkdf'kr dj jgk Fkk fdur fgn bLkye d /kkfed mUukn dk le> ik; u gh vkrElkr dj ld FkA D;k dh bLyke /ke Hkkjr;h; ijijxr /ke Hkouk l furkr fHkuu Fkka bu nk fHkuu /ke dk lelo; dju dk dk; dchj gh dj ldr FkA /ke vxj viu flehr Mk;j e jgrk g rk ml [kre gkuk iMrk g ml Toyrr j[ku d fy, ifjoou vko';d gA ;gh dk; egku lr dchj u fd;k gA fgn /ke e vud v/kJ/nk, rFkk vud diFkk, ipyhr g] fBd mlh idkj l bLyke /ke viuh dgjrk d fy, ifl/n Fk bu nkuk /ke dh vlxrh;k dk fojk/k rho fojk/k djr g, dchj u viuk vyx Hkkrhehx lFkku fd;k fux.k jke dk viuk vjkg; ekudj] ukeLej.k dk egRo fn;k

^dkdM ikFkj tfj d efltnyb puk;

ik- Mk- Nk;k dMdj

2P age

rk pfn eYyk ckn] D;k cfjgk gv [knk;A**

^lk/k ,lk pkfg,] tlk lilHkk;A

lkj&lkj dk xfg jg] FkkFkk nb mMk;A**

nkg d ek;/e l dchj Hkkjrh; lekt dk /ke d ifr u;h n^oV inku djuk pkgr Fk A
HkVd g, ykx d eu dk ,lk HkfDr ekx inku djukpkgr Fk ftl ikdj mudh vkRek dk 'kkrh dk
ekx iklr gkA

dchj o".ko & er l iHkkohr Fk dkrhdjkh 0;DrhRo QDdM LoHkko rFkk viuh l/kDdMh
Hkk"kk d /kuh dchj ok.kh d tknxj FkA o viuh vuHkfr v/;;u d vk/kkj ij lekt ick/ku djr
FkA dchj iLFkkihr lekt e LFkkiu /kkfed dedk.Mk dk i[kj fojk/k fd;kA dchj ckgjh vkMEcj
fn[kkok budk <lx ekur FkA efritk dk i[kj fojk/k djr g, fujkdj cEg dh mikluk dk leFku
fd;k gA jkekun link; l fux.k jke dk viuk vkj/; ekudj fnu jkr mld ukeLej.k dk egRo
fn;kA

lkeU; turk dk xgL; vkJe dk R;kx u djr g, ukeLej.kdk vk lku e= inku dh;kA
l lkj e jgr g, lno dejt jgdj jke d ifr vfopy ie ukeLej.k djr g, vfglk dk ekx
viuku ij cy fn;k^odchj u viu le; d leLr /kek d fupkM e futh vuHko ,o Kku d
jlk;u feykj ,lk /ke ilrr dj fn;k g tk fpj ik.koku gA /kkfed ;xpruk dk iHkko dchj ij
iMk vo';d gA fdUr /keU/krk dgh ugh gA loiFke mUgku /keU/krk ,o /ke l Qyu okyh
lKeinkf;drk dk udkjk gA^odchj u fgn efLye dh ,drk ij y{k dnhr fd;k gA o ekuork rFkk
ie dk ekuuokyk e Fk A efLye /ke dk dedkM rFkk fgn d itkikB ij i[kj igkj djr g,]
'k/n ieHkDrh ij tkj fn;k gA dchj dky e ckEg.kk e viuh ikfMR; xfjek rFkk lekt e mPp
o.kh; gku d dkj.k o 'kn o.k d lFk nO;ogkj cgr djr Fk fgn /ke e gh mPPo.k d ykx 'knk
d lFk rPNkre oru djr Fk mudk Li'k djuk vfio= ekur Fk tkuojk l cnrj thou 'kn ykxk
d ulhc e FkA dchj Lo%r tygk d clrh e jgr Fk 'knk dh 0;Fkk dk o cgr vPNhrjg le>r
FkA 'kk;n ;gh 0;Fkk mud eu dk fiMhr djr g, fonkgh cukrh gA dchj ,d dkrhdjkh lr dh

ik- Mk- Nk;k dMdj

3P a g e

txg xgu pd FkA o viuh ok.kh d ek/;e l lekt d mPpo.k d ckEg.k rFkk eYyk&eyoh dk
QVdkjr FkA Ekkuo tkrh ,d g eu";rk loJ"B /ke gA /ke d ukeij lekt e v/kk/kn eph Fkh]
mldk i [kj fojk/k djr g, fgn & eLyhe dh ,drk dk egRRO fn;k gA

^dkth eYyk Hkjfe;k pY;k nuh d lkFk

fny Fk nhu fclfj;k] djn yb tc gkFkA**

fnu e jktk j[kr g] jkr gur g xk;

;g rk [ku og cnxh] dlh [k'kh [knk; A

^eu eFjk fny }fjd] dk;k dklh dh tk.kA

nlok }kjk ngjk] rk e tkfr fiNk.kA**

^ cn drc dgk D; >Bk] >Bk tk u fopkA*

dchj ekur g lc /ke dk ey /ke ekuo /ke gA dchj on] ijuk d >Bk ufg crk;k
ckfYd mudh euekuh O;k[k;k dju oky ik[kMh ifMr] eYyk dk cbekuh dj] fd;k g lHkh /ke d
v/keh Bdnjk dk QVdkjk gA

fu"d" %&

lelkek;hdrk dk tkudj dchj u vkt l cgr igy /ke d thoh; i{k dk leFku dj lex
ekuo lekt dk ,d uohu rFkk l'kDr n"Vh inku dh gA dchj u ie d <kb v{kj dk tku yh;k
FkA mue vuHkr dh xgjk rFkk Kku dh foLrfr vk x;h FkA ^ok.kh dk cehlky elhgk lkekftd
lerk d fy, LFku cuk jgk Fk vkj mle tk 'ky vk x; FkA mlg fudky jgk FkA bl dkj.k
lekt d cikrhuvk nknvk dh ukd e udy iM jgh FkA dkb 'k[l viu lekt dk bl dnj uxk
dj nxk vkj gklyk vQtkb d fy, pkjk vkj l okg& okg yVxk ;g lkp ikuk Hkh rc d fMcc
cn lekt d fy, ukeefdu FkA**

दक्षिण भारत ; खगोल विज्ञान , प्रकृति विज्ञान , अंतरिक्ष विज्ञान ,
पर्यावरण विज्ञान , अणु ; कण भौतिकी , अंतरिक्ष अंतरिक्ष . को दक्षिण भारत ' कक्षा के
नवोद्भव # 1] फग्वन के अंक रफक बल्यके / के ए < यर फग्वन के 0 ; फक & दफक वुहको के त
लक्ष्य फका

लक्ष्य ख

- 1- दक्षिण] फग्वन वर्ये अक्षय / क & म- यर्य वर्य
- 2- दक्षिण & म- जतन हवुक
- 3- दक्षिण खगोल विज्ञान & अंतरिक्ष विज्ञान
- 4- लक्ष्य विज्ञान ; दक्षिण दक्षिण वर्ये कक्षा ' ओ & म- द- क- फग्वन